

{comments on}Đáng tiếc là giờ đây chúng ta thấy những gì đã diễn ra ở Ba Lan lại được tái diễn tại Việt Nam

Đức Cha Tarnowski Wiktor Skworc, chủ tịch Ủy Ban Truy n Giáo của Hội Đồng Giám Mục Ba Lan.

*“Ôi cái ông già này, cái ông già này...
Tôi ng Giám mục đã mất liên hệ với dân chúng!” (1)*

Trong những ngày gần đây, giới truyền thông công giáo bình luận rất nhiều về câu nói sau đây của Đức Cha Tarnowski Wiktor Skworc, chủ tịch Ủy Ban Truy n Giáo của Hội Đồng Giám Mục Ba Lan “Tình hình của Giáo Hội tại Việt Nam rất giống với tình hình Giáo Hội Ba Lan chúng ta trong hai thập niên 60 và 70... Đáng tiếc là giờ đây chúng ta thấy những gì đã diễn ra ở Ba Lan lại được tái diễn tại Việt Nam,”

Đây không phải là lần đầu tiên người ta nhận thấy có sự giống nhau nói trên; những thắc mắc của Giáo Hội Công giáo Việt Nam đã hỏi về điều gì và có thể hỏi về điều gì qua những bí ẩn có đã xảy ra ở Ba Lan để dự đoán những gì đang tái diễn tại Việt Nam?

Chúng tôi chọn câu hỏi đó cho phía Giáo Hội, vì bên chính quyền, vốn đã được giới quy t lâu. Cuốn sách “His Holiness John Paul II, and the Hidden History of our Time” của Carl Bernstein và Marco Politti xuất bản ở Hoa Kỳ năm 1996, thì chỉ một năm sau nó đã được Công An Nhân Dân Hà Nội đem dịch và xuất bản làm sách tham khảo nội bộ với tiêu đề “Đức Giáo Hoàng John Paul II và lịch sử bí che đậy trong thời đại chúng ta” (sách tham khảo nội bộ) người dịch “Nguyễn bá Long, Trần Quý Thọ ng .-NXB Công An Nhân Dân.- Hà Nội, 1997”. 912 p.

Nhìn lại những cách hành xử của chính quyền và Công an đối với công giáo, tôi viết không cho Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II ghé thăm Việt nam cho đến với bất giam Cha Lý, h và những tiêu những Đức M S u bi, Đức M La vang, ngăn cản giáo dân tập họp và các hành thánh l Tam Tòa, triết học và đẹp nát Thánh giá Đức ng Chiêm v.v., chúng ta không thể không thấy họ đã tham khảo và thêm nhuần đến những bài học Ba lan để ra sức ngăn chặn không cho xảy ra ở Việt Nam những hậu quả tại họ đã xảy ra cho chế độ cộng sản Ba lan.

Chúng ta thử nhìn lại một biên cảnh Ba lan mà George Weigel gọi là “Cuộc khủng hoảng Đoàn Kết” và Carl Bernstein lý giải đó là “Làm rung chuyển chế độ” xảy ra vào mùa hè năm 1980 và xem các giám mục và Giáo hội Ba lan đã “đứng hành với dân tộc” như thế nào. Các thế là các ngài đã lên tiếng thế nào và có những hành động gì trước cuộc đấu tranh có tính cách kinh tế, xã hội nhân quyền và ...chính trị của công nhân, Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã phẫn nộ những thế nào trước hành động của hàng giám mục Ba lan.? v.v.

Chúng tôi sẽ lược lược, trích dẫn hoặc viết phỏng theo nội dung của cả hai tác phẩm trên đây để trình bày đầy đủ biên cảnh theo diễn tiến thời gian.

Biên cảnh Ba lan

George Weigel viết: “Ngài là Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã nhen lên ở Balan tháng 6 năm 1979 đang âm cháy, ch m rãi những chiếc ch n. Mười bốn tháng sau, ngày 14 tháng 8 năm 1980 nó đã gây nên một vụ nổ bất bạo động mà kết quả là 10 năm sau đó cộng sản ở Âu châu đã sụp đổ” (2)

Ngài là đó chính là việc của một dân tộc tìm lại được lòng tự trọng, không còn khiếp nhược sợ hãi đến để chấp nhận một kiếp sống không xứng đáng với phẩm giá con người. Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã làm cho họ lấy lại được lòng tin vào mình, tin vào tiến độ dân tộc, dám nhìn thẳng vào sự thật, chấp nhận thách thức và sẵn sàng chịu đựng mọi rủi ro để nói lên sự thật. Họ tự khẳng định sự sống luân lách, phẩm từng thế hệ tiếp nối được yên thân.

Nguyên nhân vụ phát nổ này là việc nhà nước, để giải quyết nạn khủng hoảng kinh tế đã lấy một l n n a, ngày 2 tháng 7 năm 1980 tăng giá thực phẩm lên tới 30 đến 100% , trong khi những công nhân không thay đổi. Một làn sóng phẫn nộ tiếp lan rộng, bất kể đâu cuộc bãi công của công nhân ở Lublin đến đến lan ra đến hầu như tất cả các nhà máy khắp nước.

Cuộc đình công của công nhân dệt ng sợi làm chính quy n Liên xô rất lo ngại vì nó làm bất cứ các giao thông nối liền Liên xô với các nước Đông Âu, nơi có đến nửa triệu quân chi m đóng. Vì thế mà Edward Gierek, bí thư thứ nhất dệt ng sợi Ba lan đã phải cam đoan với Brezhnev là với việc sợi dệt c giới quy t g p. Quê thực chế b n ngày sau với đình công Lublin đã dệt c giới quy t, không phải b n đàn áp quân s ghê g m như những năm 1956, 1970, 1976 mà b n m t th a hi p nhân những những đòi hỏi của công nhân. Những đòi hỏi đó, không những chế có tính cách kinh tế mà còn có cả chính trị, chế ng h n th a nh n quy n đình công, cam kết không phải ng i đình công, bầu l i để đi n vào công đoàn nhà n c và dệt c th n ng l n ng th n ng với chính quy n.

Đây là l n đầu tiên công nhân dám đòi hỏi t do thực s . Đã hết cái th i ng i dân cúi đầu chấp nhận thu n ph c để dệt c ăn no, hay như m t thi sĩ Đoàn kết đã nói m t cách rất t t ng hình : “cái th i mà h b t mi ng chúng ta b n m t khúc d i.” (3)

Sau Lublin là cuộc đình công x n ng đóng tàu Lenin ở Gdansk. Ngày 14 tháng 8, m t ngày tr c L Đ c M Lên Tr i, t t c 17000 công nhân x n ng b t để u đình công và chi m đóng xí nghi p. Lech Walesa. m t ng i th iên th t nghiệp đã trèo t n ng vào l i x n ng c để lãnh đạo cuộc đình công. Ủy ban đình công soạn th o m t yêu sách g m tám điểm, cùng với việc đòi hỏi chế thi n kinh tế, ủy ban còn đòi thành l p nghi p đoàn t do và nh t là đòi chính phủ phải b i th n ng danh d cho 45 công nhân x n ng b tàn sát trong với đàn áp bi u tình năm 1970 b n ng việc thi t d n m t đài k ni m ngay trong x n ng.

Giám m c giáo phận Gdansk là Lech Kaczmarek, m c d u rất d d t với v n để đình công, đã c m thông với công nhân trong việc đòi hỏi chế thi n m c s n g và tôn tr n g nhân quy n. Giám m c đã v n để ng để g i m t linh m c vào lo việc m c v cho công nhân đình công trong x n ng.

Ngày 17 tháng 8, linh m c Henryk Jankowski, cha x c a Walesa đã c hành thánh l ngoài tr i để u tiên bên trong x n ng, 4000 công nhân vây qu n xung quanh bàn thờ. Bên ngoài hàng rào sợi g n d y hình nh Đ c M Đen và nh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II, có kho ng 2000 bà con b n bè thân thu c của công nhân cũng t p trung để cùng hi p thông. Họ cùng hát lên các bài thánh ca và các bài hát yêu n c để bày tỏ những b t bình của họ để với chế . Sau thánh l, cha Jankowski làm phép m t cây thánh giá để s do công nhân ngành m c chế t o. Thánh giá l n để c d n g lên sát bên của s 2 và dệt c t m coi là đài k ni m n n nhân của v tàn sát năm 1970.

Đây là m t hình nh hết sức d c thù, công nhân n i lên thách thức m t Nhà n c công nhân với

những biểu tượng Đệ c Tin dùng để diễn tả những giá trị và nhân phẩm và từ đó mà Đệ c Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã nhận những tháng 6 năm 1979. Điều đó nói lên rằng có thể làm một cuộc cách mạng bất bạo động và có kỷ luật, không nhất thiết cách mạng là phải làm những chuyện rừng rợn, đổ máu như chế độ những cái Robespierre, Lenin hay những anh hùng cách mạng tân thời khác.

Tuy thế, phần đông các Giám mục Ba lan, kể cả với Giáo chủ Wyszynski rất thận trọng phong trào và mãi lâu sau mới ý thức được tầm quan trọng của biểu tượng đang xảy ra ở Gdansk. Giám mục Kaczmarek có một bài diễn văn trước công chúng có lẽ chỉ là một ngoảnh lại.

Ngày 18 tháng 8, sau khi đã củng cố niềm tin cho công nhân để họ bắt đầu giao động trước những lời hứa tăng lương của ban giám đốc, Walesa đã đưa ra trong cuộc đàm phán một bản yêu sách mới gồm 21 điểm, kể cả những đòi hỏi có tính cách thu nhập chính trị, như việc đòi bỏ kiểm duyệt, thả các tù nhân chính trị v.v. Tất cả các cuộc đàm phán đều được phía công nhân truyền thông qua loa phóng thanh phát trong sân nhà máy. Vì thế mà tất cả những yêu sách táo bạo của Walesa đã được các công nhân theo dõi và phê bình sâu rộng, lan ra khắp vùng biển Baltic, đến tận hàng loạt các vĩ đình công khác. Walesa được sự đồng tình ủng hộ của Ủy Ban bảo vệ công nhân (KOR) đứng đầu là Jacek Kiróns, một cựu đồng viên công đoàn, của Câu lạc bộ trí thức công giáo (CKIK) và của những nhà trí thức khác.

Cùng ngày đó, trong một bài nói chuyện trên đài truyền hình, Gierek đã hứa sẽ sửa chữa những sai lầm những lời đe dọa những người công nhân: “Vấn đề chính của đất nước gần liên với hệ thống xã hội chế độ nghĩa... những nhóm người vô chính phủ, chế độ xã hội chế độ nghĩa đang cố gắng khai thác triệt để tình hình, những chúng ta sẽ không dung thứ bất kỳ một yêu sách hay hoạt động nào nhằm mục đích phá hủy trật tự xã hội ở Ba lan”. Những những luận điệu như thế chính là cái mà người công nhân không còn chấp nhận.

Trong khi đó, Đệ c Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đang nghỉ hè ở Castel Galdolfo, ngài bắt đầu công việc thăm viếng, suốt ngày theo dõi tình hình qua báo đài, qua cha Dziwisz thủ ký riêng đang “nghỉ” ở Balan và qua Bộ ngoại giao có quan hệ mật thiết với Hội Đồng Giám mục Balan. Tuy nhiên ngài vẫn giữ im lặng suốt cả tuần lễ, để trách nhiệm cho Tổng Giám mục Wyszynski nói chuyện.

Trong một bài giảng ngày 10 Đệ c Mẹ Lên trời ở Czestochova, một ngày sau khi biểu tượng ở Gdansk xảy ra, Tổng giám mục Wyszynski đã phớt lờ, không hề đề cập đến vĩ đình công. Vào ngày 16 tháng 8, lễ kỷ niệm chiến thắng Hồng quân của Pilsudski 60 năm với trọng tâm, đức Tổng

giám m c ch nói đ n vi c cám n Đ c M , và xin giáo dân c u nguy n cho t do hòa bình và quy n t quy t c a Balan. Ch đ n ngày 17 tháng 8, Trung tâm Đ c M Wambierzyce, ngài m i nói đ n nh ng cái “kh ng ho ng và xáo đ ng”đang x y ra trong n c và “nh ng th thuy n đang tranh đ u đòi các quy n xã h i, tinh th n, kinh t và văn hóa”. Ngày 20 sau đó, bài gi ng đ c đ a lên truy n hình Varsovie, nh ng b c t b đ n nói đ n nh ng xáo đ ng c a công nhân, mà ch nh n m nh đ n l i T ng giám m c kêu g i “ph i bình tĩnh và hành x cho ph i l”.

Bình lu n thái đ này c a T ng giám m c Wyszynski, Carl Bernstein vi t :”V T ng Giám m c già nua này đã can thiệp theo cái cách mà tr c đây ông đã ti n hành thành công nhi u l n trong các cu c kh ng ho ng....Nh ng tình th hi n nay không th gi i quy t đ c b ng nh ng bi n pháp mà T ng Giám M c đã s d ng 30 năm qua.” (4)

George Weigel còn nói thêm: “Xem ra đ c T ng Giám M c không hi u m t tý gì v m t bi n c phi th ng đang di n ra Gdansk”. (5)

Chính vào th i đi m này Đ c Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã can thi p l n đ u tiên vào n i tình Ba lan. Trong bu i tri u y t ngày 20 tháng 8, ngài xin m i ng i c u cho quê h ng ngài và nh t là ngài đã công khai c u nguy n cho cu c đình công, m t vi c mà Đ c H ng Y Giáo ch Wyszynski không dám và không th làm. Trong khi đó thì Ba lan Giám m c đ a ph n Gdansk, Lech Kaczmarek, đã truy t ng Walesa và 14 thành viên c a y ban đình công huy ch ng Giáo Hoàng Gioan Phaolô II.

Sau đó Đ c Giáo Hoàng đã g i m t thông đi p cho Đ c T ng giám m c Wyszynski, kh ng đ nh l p tr ng c a ngài đ t khoát ng h nh ng đòi h i c a gi i đình công Gdansk : ”Tôi thi t tha c u nguy n đ m t l n n a, hàng Giám m c Balan đúng đ u là đ c Giáo ch , đ m nhi m vi c giúp dân t c này trong cu c đ u tranh đ đòi c a ăn h ng ngày, đòi công b ng xã h i, và đ b o toàn nh ng quy n b t kh xâm ph m cho s s ng còn và s phát tri n riêng bi t c a Ba lan” (6)

Thông đi p này đ c công b ngày 23 tháng 8.

Chính đêm hôm đó, Chính ph đã ph i làm m t nh ng b có tính cách l ch s , ch p nh n đ i tho i tr c ti p v i y ban đình công liên x ng (Gdansk, Gdynia và Szczecin).

Ủy ban đình công cũng vậy như những xã hội p tác của nhóm trí thức công giáo và không công giáo, gần gũi với Wojtyła, đáng chú ý là Tadeusz Mazowiecki, chủ nhiệm tờ báo công giáo Wiek (Liên lạc). Ông đã được Ủy ban đình công đích danh mời đến làm cố vấn trong cuộc đàm phán với chính quyền, cũng có sự tham gia của sự gia Bronisław Geremek.

Cuộc đàm phán trở nên thất bại vào ngày 24 và 25 tháng 8 khi bên phía Chính phủ chấp nhận cho đình công những công nhân chưa có việc cho thành lập công đoàn và bên Ủy ban công nhân không chấp nhận một thỏa thuận do chính phủ đưa ra nhằm ép ngừng đình công trở lại với “statu quo”. Tổng bí thư Gierek lại một lần nữa xuất hiện trên truyền hình để diễn văn tố phê, nhưng không có hiệu quả gì. Lâm vào thế bí, một bên là lực lượng công nhân đứng kháng, một bên là mối đe dọa can thiệp quân sự của Liên xô, ông đã quay sang cầu cứu với Địch Tổng Giám mục Wyszyński xin ngài can thiệp nói là “đề tránh những hậu quả khôn lường cho đất nước.”

Trước tình thế căng thẳng đó toàn dân nóng lòng chờ nghe những gì Địch Hồng y Tổng giám mục Wyszyński sẽ nói trong bài giảng tại Địch Mẹ Częstochowa tại tu viện Jasna Góra vào ngày 26 tháng 8. Bài giảng của Hồng y Wyszyński đã làm cho ngừng đình công hết sức thất vọng. Hồng y đã ý khi ngài kêu gọi “bình tĩnh, chúng ta, cần trung, khôn ngoan và có trách nhiệm vì lợi ích cho cả nước Ba Lan”. Nhưng họ không thể ngờ rằng, trong thời điểm này mà Địch Cha lại có thể nói những lời trách cứ công nhân đã làm việc kém năng suất, như một phản trách nhiệm của họ trong sự sụp đổ kinh tế Ba Lan. Ngài còn nói : “ Chúng ta không được chỉ trích ngừng khác, tất cả chúng ta ai cũng mắc sai lầm và cũng cần được tha thứ.” Liên quan đến việc đòi hỏi thành lập nghị viện do, ngài đã ý trên trên nguyên tắc, nhưng tuyên bố : “Các bên không thể đòi hỏi tất cả mọi điều trong một lúc, phải tiến hành từng bước, không được đẩy quốc gia vào vòng nguy hiểm” Rõ ràng ngài đã nói theo luận điệu của ông Gierek khi nhìn nhận vấn đề chuyển quyền quốc gia, coi đó là điều kiện cần thiết cho mọi tiến bộ về kinh tế và xã hội.

Nhưng đáng quan trọng trong bài giảng có lời cho phía chính quyền được phải bình tĩnh trên đài truyền hình quốc gia đã làm cho những ngừng hất sức bệ rùi. Nhóm trí thức công giáo cũng tình im lặng để phản đối. Những giám mục công khai lên tiếng chỉ trích và theo Carl Bernstein Địch Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã rất xúc động và thất vọng thất lên:

“Ôi, cái ông già này, cái ông già này” và ngài đã thất vọng hai linh mục ngừng Ba Lan đang có mặt tại Castel Galdolfo: “Tổng Giám mục đã mất liên hệ với dân chúng (7)

Một lần nữa Địch Giáo Hoàng Gioan Phaolô II lại phải can thiệp vào nội tình Ba Lan.

Ngày ngày hôm sau, đ bênh v c nh ng ng i đình công, ngài tuyên b là nh ng v n đ h đ a ra ngh s đ u là nh ng v n đ c th và ch có th gi i quy t đ c b ng cách mang l i “hòa bình và công lý cho dân t c”. D i s ch đ o c a Đ c Giáo Hoàng, ngay chi u hôm đó Th ng H i đ ng Giám m c Ba lan đã h p khóa b t th ng Warsawie, thông qua m t tài li u tuyên b m t cách đ t khoát quy n đ c l p và t qu n c a các t ch c đ i di n cho công nhân, trích đ n giáo hu n Công đ ng Vatican II liên quan đ n “nh ng quy n căn b n” c a ng i công nhân đ c k t h p thành t ch c.

L p tr ng kiên đ nh trên đây c a hàng Giám m c Ba lan d i s ch đ o v a khôn ngoan v a c ng r n c a Đ c Giáo Hoàng đã c võ ng i đình công không ch p nh n tr v l i “statu quo” mà gi v ng yêu sách thành l p các nghi p đoàn t do, không b ch đ ki m soát. Phía chính ph không còn l a ch n nào khác ngoài v c ch p nh n.

Ngày 31 tháng 8, năm 1980 th a c Gdansk l ch s đ c ký k t, Công đoàn Đoàn k t ra đ i, m t công đoàn đ c l p đ u tiên d i ch đ c ng s n.

Bài học cho Việt Nam

T tr c đ n nay, không ít ng i giáo dân, trong c ng nh ngoài n c lên ti ng vì s “im l ng” c a các Giám m c Việt nam tr c nh ng v n đ “nóng b ng” c a Giáo h i c a đ t n c và c a con ng i. Và m i đây, m t vài giám m c “nhân d p” này n đã lên ti ng “nói năng” trên tòa gi ng, tr l i báo chí hay chúc t t, thì l i làm cho nhi u linh m c và giáo dân ph i nói lên n i th t v ng c a mình h n n a.

Đ ng tr c hoàn c nh đó, chúng ta không th không xét l i v n đ “Nói hay không nói,”! Đã t lâu v n đ c dai d ng đ c đ t ra cho các Giám m c. Các ngài có bàn cãi v i nhau không, chúng ta không đ c bi t, nh ng câu tr l i thì đã rõ: không nói đ n nh ng v n đ c th .

Đ n l t giáo dân l i ph i đ t câu h i “nói hay không nói” tr c cái “không nói”, hay “nói không c th ” c a các giám m c. Ph n tôi, sau khi suy nghĩ v ph n ng c a Đ c Thánh Cha v bài gi ng c a Đ c HYTGM Wyszynski, tôi h t s nói ra là m t kính tr ng, là lên m t đ y đ i, và tin ch c các giám m c chúng ta cũng s không thua s khiêm t n và t p thu c a Đ c H ng y Giáo ch Balan, ch ng nh ng không bu n, mà khi Đ c Thánh Cha b b n ngài còn xin dâng m ng s ng mình đ chu c m ng ĐTC và sau đó ngài đã ch t thánh thi n. Ấn phong thánh cho Đ c

Hãy nghĩ hiên đang đứng c tiến hành ở Rôma.

Còn một là nay đã hết cái thời mà chỉ có cha con trong nhà biết nhau. Nói ra ngoài sẽ “vạch áo cho người xem lưng”. Có một đề tài nhân là Công An nhân dân đã xen vào qua cuốn sách chúng tôi vừa trích dẫn ở trên. Tuy nhiên có đề tài chủ đề để chi u và đánh giá hành vi của chúng ta và những người xét sau đây về một vài trường hợp của các Giám mục Việt Nam của chúng tôi cũng có thể là của chính họ.

Sau đây chúng tôi xin đề cập chi u một vài trường hợp:

1.- Ở Ba lan, Đức Giáo Hoàng thúc đẩy các Giám mục Ba lan trên tòa giám mục phải đứng về phía người công nhân đấu tranh đòi cải cách và nhân quyền thì ở Việt nam Đức cha Đức, trên tòa giám mục trước của các giám mục đã “ăn nói” thế này: “Trường sở phức tạp của tình hình thế giới, trường những thế lực giám mục chống lại nhau luôn mưu lợi kéo chúng tôi về phía họ...Đức không làm công việc cho một thế lực chính trị nào, chúng tôi phải giữ gìn lời ăn tiếng nói...” và nữa: “Nếu có ai không thích Công giáo, người ta không nên yêu cầu chúng tôi khích bác họ.”

Có lẽ ĐGH Gioan Phaolô cũng sẽ phải thốt lên :“Ồi, cái ông giám mục này (sic!)“

2.- Đức Cha Đức còn nói: “Đã có một thời cách đây khoảng 50 năm, có rất nhiều người của đạo đức hiện diện, đức rao giảng Tin Mừng Chúa Giê-su tại các nước xã hội chủ nghĩa như Liên Xô, các nước Đông Âu, Trung Hoa lục địa, mà không đức mất mất nguy hiểm. Bây giờ, chính chúng tôi, đức hiện diện, đức rao giảng Tin Mừng trong một nước cộng sản...”

Diễm phúc thay cho Đức ! Những xin Đức biết cho rằng vào thời điểm đó thì người của đạo có hai lựa chọn : một là từ bỏ hay vào tù (học tập trong trại cải tạo Hoa kiều) hai là cúi đầu chấp nhận thu nhận phức tạp đức đức “ở trước bàn thờ, ở trên bục giảng, ở trong phòng xưng tội” (8)

Những từ 30 năm nay, ở các nước cộng sản, có lẽ chỉ ở Trung Hoa, Giáo hội đã đứng hẳn về phía người dân đòi các quyền căn bản của con người, và khi có từ do thì chỉ đức cộng sản từ tan rã. Chỉ còn Đức Đức là còn coi chỉ đức công sản là thế lực vàng son cho người truy n giáo.

Có là ĐGH Gioan Phaolô cũng sẽ phải chờ dài :“Ồi, cái ông giám mục này (sic!)“

3.- Ông Balan, khi tiếp xúc với vị n Đ a phận Krakow bởi nhà n c tiếp thu để làm trợ ng sẽ phận, Wojtila, khi đó là Giám mục phó, đã chủ ý đến gặp bí thư để ng ý khu vực để phận đến và giành giữ t l i để c ngôi nhà cho chủ ng sinh, chủ m t đi m t t ng 4 để nhà n c m trợ ng sẽ phận.(9)

Ông Việt nam khi đến học Công Giáo Đà Lạt bị tiếp thu làm công viên (!) Đ c Cha Nh n đã muốn đến thăm để xin l i, nhưng có ai cho gặp để mà đến thăm đâu, ngài chủ để c gọi m t b c th “xin”mà ng i ta cũng không c n tr l i. Thì ra đến thăm là Ông Việt nam “tôi” thế đó.

4.- Có một điều chủ c ch n là lý kinh nghiệm Ông Balan, công an Việt nam rất tâm đắc với chủ trợ ng của Đ c H ng y M n cũng như các GM Việt nam “Đến thăm không đến để u” thì sao ?

Ông Ba lan chính phủ chủ ng sẽ n phải chủ u chủ p nh n đến thăm sau khi công nhân đã đình công để u t ngày 14 tháng 8 đến khuya ngày 23 tháng 8 năm 1980, để i sẽ c ép của h n ba trăm ngàn công nhân bị u tình. (10).

Còn Ông Việt nam Đ c H ng y không c n tranh để u chủ .. “củ gủ ng đi theo con để ng m i Công để ng Vatican II đã m ra, là đến thăm (*) và hợp tác với m i tiếp chủ c văn hoá và tôn giáo, kinh tế và chính trị trong chủ ng để ng xã hội, trên củ sẽ sẽ th t và công ích.” Củ gủ ng củ a Ngài là thế nào và đã để c đến thăm với ai ?

Thì ra với chủ ng sẽ n, muốn có đến thăm phải đến để u. Hàng giám mục Việt nam đã tiếp kh c để u thì làm gì ai đến cho đến thăm mà nói đến thăm.

Bây giờ thì chúng ta m i hiểu tại sao các giám mục chúng ta đã không lên tiếng, vì lên tiếng tiếp củ là đã đến để u, trái với chủ trợ ng củ a các ngài là đến thăm, mà vì “đến thăm là đến thăm với i”, nếu không có “với i” thì đến thăm là “ làm thinh.”

Là chuyên làm thỉnh, Ba Lan, những người đi u tranh tuyên bố : “Đã qua đi cái thời mà người ta bắt mình những chúng ta bắt người khác đi”. Việt nam bao giờ cho thời đó qua đi ?!

5.- Con đường đi hành cùng dân tộc: Ba lan, trong lúc công nhân đình công đòi

cơm áo và quần con người, Đức Giáo Hoàng viết thư thúc đẩy các Giám mục và Hồng y Giáo chủ phải đi hành với dân tộc, đi lên bên vực họ. Và khi Đức Hồng y Giáo chủ lên tòa giám mục nói với đoàn kết vì lợi ích quốc gia, không đi đường đi những người đi u tranh, thì liên hệ Đức Giáo Hoàng lập tức quở trách (11)

“Ôi, cái ông già này, cái ông già này” “Tổng Giám mục đã mất liên hệ với dân chúng”

Còn Việt nam, đang khi dân oan đang kêu than khắp nơi, linh mục và giáo dân bắt hành hung, những thánh trí tuệ, tài sản bị xâm chiếm, nhân quyền bị chà đạp công nhân bị áp bức mà Đức Hồng y Tổng Giám mục không hề động gì đến, nói chỉ đến chuyên đi hành. Họ không phải là dân tộc sao? Ngài chỉ nói những lời hoa mĩ mà chúng ta có cảm tưởng như đã nghe đâu đây trong những bài học luân lý xã hội từng quát, ngài nói : “đi hành cùng dân tộc trên con đường lịch sử của đất nước, mọi người cần quan tâm đến tình huynh đệ cùng phát huy tinh thần trách nhiệm liên đới trong cộng đồng xã hội, qua con đường đi thiện và hợp tác với mọi thành phần xã hội, trên nền tảng sự thật và công ích, nhằm phục vụ cho sự sống con người cùng sự phát triển đất nước.”

“Ôi, cái ông già này, cái ông già này” “Tổng Giám mục đã mất liên hệ với dân chúng”

Đàn ông Ba Lan là Ba Lan, Việt Nam là Việt Nam, và so sánh không phải là lý lẽ (comparaison n'est pas raison), những Giáo hội là một, và sự thật Ba Lan không thể không phải là sự thật Việt Nam. Giáo hội không chỉ truyền “chỉ đến để chúng tôi chỉ nghĩa cộng sản” như Wojtyla từng nói (12) những Giáo hội phải góp phần giúp con người lấy lại đức lòng tin vào mình, tin vào tiến bộ dân tộc, dám nhìn thẳng vào sự thật, chấp nhận thách thức và sẵn sàng chịu đựng mọi rủi ro để nói lên sự thật, để khẳng định sự sống luân lý, phục tùng thẩm quyền đức đức yên thân. Mong thay !

Vinh M

Mùa sấm h i 08/03/2010

CHÚ THÍCH:

(1) Carl Bernstein và Marco Politi.- Đ c Giáo Hoàng John Paul II và lịch s b che đ y trong th i đ i chúng ta (His Holiness John Paul II and the Hidden History of our Time) (Sách tham kh o n i b) Ng i d ch Nguy n Bá Long, Tr n Quý Th ng.- Nhà Xu t b n Công An Nhân Dân.- Hà n i 1997.- trang 419

(2) George Weigel.- Jean Paul II : Témoin de l'expérance.- Ed. Club France Loisir, 1999 p. 495

(3) G. Weigel.- Sách đã d n trang 495

(4) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 413-414(5) G. Weigel.- Sách đã d n trang 498

(6) G. Weigel.- Sách đã d n trang 497

(7) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 419

(8) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 153(9) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 191

(10) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 417

(*) N u tôi không m thì ĐHY b đi ch tìm "Tìm đ i tho i"

(11) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 418

(12) C. Bernstein.- Sách đã d n trang 149

